

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32PPOm/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122419406
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6122419406.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti S., H., nar. XX.XX.XXXX a S., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky N. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. S. XXX, t.č. Zariadenie pre matky s deťmi O., Banská Bystrica a otca neuvedeného, o nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

I. Súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP **z a m i e t a**.

II. Súd **n a r i a d ť u j e** matke dočasne odovzdať maloleté deti S., H., nar. XX.XX.XXXX a S., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny K., so sídlom Š. L. XX, K..

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica sa návrhom doručeným súdu dňa 22. 09. 2022 podľa § 365 CMP domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne odovzdal maloleté deti do starostlivosti Centra pre deti a rodiny K., so sídlom Š. L. XX, K.. Návrh odôvodnil tým, že zdravie, život a priaznivý vývoj maloletých detí je vážne ohrozený, maloleté deti sa ocitli bez prístrešia a starostlivosť o maloletých nie je možné zabezpečiť žiadnou fyzickou osobou. V návrhu ďalej uviedol, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu. Otcovstvo k maloletým nebolo doposiaľ uznané. Neskôr matka žila spolu s maloletými s novým partnerom S. V.. Z tohto vzťahu matky pochádzajú súrodenci maloletých: J. S., V. S., N. S.. Z tohto vzťahu pochádza aj M. mydlová, nar. XX.XX.XXXX, ktorá bola na základe Uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 38P/82/2022-109 zo dňa 23.08.2022 zverená do spoločnej pestúnskej starostlivosti manželov S. H. a I. H. a maloletý S. S., nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol na základe Uznesenia Okresného súdu Lučenec, č.k. 6P/65/2021 zo dňa 05.10.2021 umiestnený do starostlivosti Centra pre deti a rodiny S., I. XX, X.. Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Lučenec, kriminálnej polície, ČVS: ORP-451/1-VYS-LC2021 zo dňa 31.03.2022 bolo vznesené obvinenie voči matke pre týranie blízkej a zverenej osoby vo vzťahu k maloletému S. S.. Úrad práce určil dohľad nad výchovou maloletých: H., S. a ich súrodencami V., K., J. a N.. Úrad v rodine zabezpečil vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zmysle § 11 ods. 3 písm. b) bod. 2 zákona č. 305/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov v O.Z P.. Keďže sa matka dlhodobo nachádzala v nepriaznivej životnej situácii, bytové a sociálne podmienky neboli vhodné pre zdravý psychický a fyzický vývin maloletých detí, matka bola umiestnená v zariadení pre matky s deťmi O. v Banskej Bystrici. V zariadení jej bol dňa 07.12.2021 ukončený pobyt a to z dôvodu, že matka opakovane porušovala stanovené pravidlá zariadenia. Matka išla s maloletými deťmi bývať k rodine do obce O. S.. U rodiny matka s maloletými deťmi nemohla ostať, keďže sa jedná o menší prístrešok, v ktorom žila rodina s ďalšími maloletými deťmi. Úrad vydal odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na vykonávanie opatrení pobytovou formou-dobrovoľný pobyt v Centre pre deti a rodiny Y.. Od 01.02.2022 bola s matkou v Centre pre deti a rodiny Y. uzatvorená zmluva. Dôvodom na vykonávanie opatrení bola potreba nácviku rodičovských zručností matky. Dňa 30.06.2022 bol matke s maloletými deťmi ukončený dobrovoľný pobyt a matka sa s deťmi opäť vrátila k rodine do O. S.. Neskôr sa matka s maloletými deťmi nepohodla s rodinou,

tak s maloletými odišla bývať ku kamarátovi. V tejto domácnosti bývala necelé dva týždne a musela sa vrátiť naspäť k rodine do O. S.. Úrad bol súčinný matke pri hľadaní vhodného zariadenia pre matky s deťmi, avšak neúspešne a to z dôvodu kapacitných obmedzení zariadení. Matka od dňa 02.09.2022 bola s maloletými deťmi opäť umiestnená v Zariadení pre matky s deťmi O. v Banskej Bystrici. Keďže zo zariadenia O. boli úradu avizované problémy s matkou, úrad s matkou realizoval osobné stretnutie. Úrad matke poskytol sociálne poradenstvo, aj za účasti zamestnancov zariadenia O.. Matka s deťmi naďalej nerešpektovala stanovené pravidlá zariadenia O., maloleté deti zničili majetok zariadenia O. (skrinka, úchytka na chladničke, hračky). Matka nedokáže zabezpečovať riadne starostlivosť o maloleté deti, kričí na ne, necháva ich bez dozoru. Zo zariadenia O. sú opätovne avizované problémy. Zo správy zariadenia O. vyplýva, že matka nemá dostatočné rodičovské zručnosti, ani záujem o ich získanie, nerešpektuje nariadenú medikamentóznú liečbu u maloletého V. a jediná možnosť v najlepšom záujme maloletých detí je umiestnenie v Centre pre deti a rodiny. Vzhľadom na opakujúce sa vyskytujúce problémy zariadenie ukončuje pobyt matky a maloletých detí v ich zariadení.

2. Z emailu zo dňa 22.09.2022, zaslaného Centrom pre deti a rodiny K., predloženého v prílohách návrhu vyplýva, že Centrum pre deti a rodiny K. súhlasí s umiestnením maloletých v ich zariadení. Vzhľadom k udalosti: porezanie zápästia maloletej H. (nevyplývajúce z návrhu ani iných dokladov) adresovali otázku, či bola maloletej vyhľadaná odborná pomoc - klinický psychológ, pedopsychiater a pod. Z emailu zo dňa 22.09.2022 od Útulku O. vyplýva, že dňa 23.09.2022 bude matke a jej maloletým deťom ukončená zmluva o poskytovaní sociálnej služby v ich zariadení. Z Protokolu o škode zo dňa 19.09.2022 vyplynulo, že v časovom období od 02.09.2022-19.09.2022 bola na izbe č. 4 zariadenia O. zlomená nôžka na plastovej stoličke, diera v smetnom koši, zlomené dvierka na botníku, zlomená kľučka na dvierkach chladničky, roztrhaná plachta na dvore, zlomená zásuvka na komode, rozbitá miska, poškodené dvierka na skrinke. Škoda bola spôsobená nezvládnutou výchovou zo strany matky, ktorá nevie deti usmerniť a deti sa správajú nekontrolovateľne a agresívne. Za škodu zodpovedá matka maloletých, čo svojim potvrdila svojim podpisom na protokole o škode.

3. Dodatočne bola súdu doručená Správa o prijímateľovi sociálnej služby zo dňa 07.12.2021, vypracovaná Zariadením O., adresovaná UPSVaR Banská Bystrica. Zo správy vyplynulo, že maloletý S. vo veku 11 rokov sa sám túla po meste o čom matka vie a schvaľuje mu to. Takéto správanie matky je nezodpovedné, ohrozuje zdravie svojho syna a navyše v pandemickej dobe, kedy sú nariadené prísne opatrenia, ohrozuje aj zdravie ostatných klientov a zamestnancov zariadenia. Maloletá H. svojim neslušným správaním porušuje dobré mravy v zariadení. Používa nadávky a iné oplzlé slová, ktoré nie sú vhodné ani pre mladších súrodencov a iné deti v zariadení. Taktiež používa vulgárne výrazy na zamestnancov. Dňa 07.12.2021 sa po stretnutí so sociálnym pracovníkom UPSVaR -u Banská Bystrica matka v zariadení psychicky zrútila. Počas tohto stretnutia bola matke navrhovaná spolupráca a návrh riešenia ďalšej situácie, nakoľko jej bolo oznámené, že jej končí Zmluva o poskytovaní sociálnej služby. Matka sa k situácii postavila tak, že vzala do ruky nôž a vykrikovala, že sa podreže, keď jej deti úrad vezme. Takéto impulzívne správanie je u matky bežné. Pri riešení viac vypätých situácií koná agresívne, kričí a vyhráža sa. Pričom svedkami sú aj jej maloleté deti. V dôsledku jej konania bola privolaná aj záchranná služba a polícia. Takýmto správaním vážne ohrozovala nielen fyzické, ale aj psychické zdravie maloletých detí. V rámci správy sa k maloletým vyjadrila aj psychologička, Mgr. V., ktorá uviedla, že maloletá H. pôsobí introvertným dojmom, na pohľad vyspelejšie. V jej správaní sú taktiež prvky vyspelejšieho správania, avšak sa prejavujú skôr v negatívnom smere. Separuje sa od rodiny, nezúčastňuje sa spoločného stolovania, pri trávení spoločného času rodiny v obývačke sa nachádza sama vo svojej izbe. Tieto prejavy však môžu súvisieť aj s jej obdobím dospievania. Voči mame prejavuje drzé, neautoritatívne správanie, nerešpektuje jej príkazy, nepomáha jej so starostlivosťou o mladších súrodencov, ani s domácnosťou. Psychologička uviedla, že nepozoruje prejavy lásky, ani vytvorenú bezpečnú vzťahovú väzbu s matkou. V niektorých situáciách správanie voči mame vyznie manipulatívne a provokačne. V škole dosahuje nedostatočné výsledky, nemá motiváciu ani snahu sa učiť, škola jej je ľahostajná. Matka ju sama nevedie k plneniu školských povinností, ani k domácim úlohám. Ich vzťah nie je pravdepodobne blízky. Maloletý S. je prispôsobivý, počas adaptačnej doby v zariadení už na začiatku prejavoval kladný postoj a názor na zariadenie, na rozdiel od jeho matky, ktorej sa v zariadení nepáčilo. Maloletý nie je konfliktný typ, je skôr tichšej povahy, rešpektuje autority, je nadaný v kreslení, má pomalšie pracovné tempo avšak napriek tomu je vždy nápomocný, rád sa zapája aj do spoločných činností v zariadení. Vzťah s matkou s javí ako bezproblémový. Matke pomáha aj s mladšími súrodencami, aj s domácnosťou. Do školy chodí pravidelne, pravidelnosť však chýba v príprave na vyučovanie.

4. Podľa § 365 CMP, ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia netreba ustanovovať maloletému procesného opatrovníka. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia sa doručuje účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

8. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

9. Podľa § 367 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

10. Podľa § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

11. Navrhovateľ sa podaným návrhom domáha nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP. Predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle tohto zákonného ustanovenia je stav, keď sa 1/ maloletý ocitne bez akejkoľvek starostlivosti alebo 2/ jeho život, zdravie a priaznivý vývoj je vážne ohrozený alebo narušený. V prvom z uvedených prípadov ide o deti opustené. Druhý z uvedených prípadov spočíva v situácii, keď osoby, ktoré zabezpečujú starostlivosť o maloleté dieťa vykonávajú túto starostlivosť nedostatočne, v dôsledku čoho je vážne ohrozený alebo narušený jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj. Rozlišovacím elementom medzi neodkladným opatrením v zmysle § 365 a neodkladným opatrením podľa § 367 je existencia nevyhnutosti okamžitého zákroku v prípade, že sa maloleté dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti alebo hrozí závažná ujma alebo narušenie jeho života, zdravia, prípadne priaznivého vývoja. Vážnosť situácie, v ktorej sa dieťa ocitne, musí byť takej intenzity, že je potrebné ju riešiť bezodkladne. Navrhovateľ svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 všeobecne odôvodnil tým, že zdravie, život a priaznivý vývoj maloletých detí je vážne narušený, maloleté deti sa ocitli bez prístrešia, starostlivosť o maloleté deti nie je možné zabezpečiť žiadnou fyzickou osobou. Toto konštatovanie navrhovateľa však nie je v súlade s ním opísaným skutkovým stavom ani predloženými dokladmi. Zo skutkových tvrdení navrhovateľa vyplýva, že matka napriek doterajšiemu vedeniu nemá dostatočné rodičovské zručnosti a zo správy Strediska evanjelickej O. E. S., O. útulok pre matky a deti datovanej však 07.12.2021 vyplynulo, že obe maloleté deti navštevujú školu. Výchovné problémy ani problémy v správaní maloletého S. zo správy zariadenia, v ktorom sa matka s maloletými deťmi v súčasnosti nachádza, neboli avizované. Avizované boli výchovné problémy s maloletou H., ktorá voči matke má manipulatívne, provokačné správanie. V tejto súvislosti

súd zdôrazňuje, že správa je spreď takmer 10 mesiacov. Tvrdenie, že matka má prísť o bývanie v útulku pre deti a matky navrhovateľ oprel len o mailové podanie, z ktorého vyplýva, že s matkou má byť ukončená zmluva dňa 23.09.2022. Z návrhu navrhovateľa ani nevyplýva, že v prípade, že mailové tvrdenie o ukončení poskytovania bývania matke s deťmi v útulku pre matky a deti ak je pravdivé, skutočnosť, že by sa matka s deťmi ocitla bez prístrešia, bez možnosti bývania v inom zariadení, prípadne u jej rodinných príslušníkov. Súd bol preto nútený návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu nepreukázania podmienok pre jeho nariadenie podľa § 365 CMP zamietnuť.

12. Ustanovenie § 367 CMP však súdu umožňuje v prípade, že nie sú splnené podmienky podľa § 365 nariadiť neodkladné opatrenie. Účelom nariadenia neodkladného opatrenia v zmysle ustanovenia § 367 CMP je rýchla, i keď neodkladná úprava právnych (nie len faktických pomerov účastníkov alebo zabezpečenie existujúceho, hoci ešte prípadne nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej ochrany. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Z tohto dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

13. Neodkladné opatrenie je opatrením výnimočným, nie bežným, pretože každé rozhodnutie, ktorým súd zasahuje do života rodiny je krajným riešením. V prípade neodkladného opatrenia v konaniach vo veci starostlivosti o maloleté deti je vždy prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Je potrebné brať ohľad na záujmy dotknutých osôb, predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa. Európsky súd pre ľudské práva v tejto súvislosti pripomína, že medzi záujmom maloletého dieťaťa a jeho rodiča sa musí nájsť spravodlivá rovnováha. Prisúdil sa tak zvláštny význam zvrchovanému záujmu dieťaťa, ktoré podľa svojej povahy a závažnosti môže prevážiť nad záujmom rodiča. Uvedené konštatovania majú na mysli potrebu nájdenia určitého a konkrétneho spôsobu zosúladenia toho, čo je v záujme maloletého dieťaťa a čo je v záujme jeho rodičov.

14. Z návrhu navrhovateľa vyplynulo, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu, otcovstvo k maloletým deťom nebolo určené. Matka má ďalšie 4 deti, v minulosti nad výchovou maloletých detí bol nariadený dohľad, boli vykonávané opatrenia za účelom získania rodičovských zručností matky. Z tvrdení navrhovateľa v návrhu pre súd vyplýva, že matka starostlivosť o 6 maloletých detí nevláda, neosvojila si rodičovské zručnosti, nemá pre maloleté deti zabezpečené stabilné výchovné prostredie v zmysle jeho nemennosti, čím mal súd preukázanú naliehavosť a nevyhnutnosť zásahu do výkonu rodičovských práv matky k maloletým deťom, a preto súd nariadil neodkladné opatrenie podľa § 367 CMP, t. j. maloleté deti dočasne odňal z osobnej starostlivosti matky a maloleté deti dočasne odovzdal do starostlivosti Centra pre deti a rodiny K., ktoré podľa tvrdenia navrhovateľa súhlasí s umiestnením maloletých detí do ich zariadenia. Súd nariadením neodkladného opatrenia sledoval na strane detí zabezpečenie stability a na strane matky poskytnutie jej časového priestoru na úpravu svojich pomerov a preukázanie ochoty získať rodičovské zručnosti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinná osoba dobrovoľne nesplní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Neodkladné opatrenie vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 CMP).